

Valkeakoski – rantojen osayleiskaavan muutosalueiden arkeologinen inventointi

Valkeakoski

2024

ARK—BYROO

Ark-byroo oy
Työpajankatu 10 A 49,
00580 Helsinki

+358 50 574 8710
info@arkbyroo.fi
arkbyroo.fi

Tilaaaja:

Valkeakosken kaupunki

Tilaaajan edustaja:

Mila Mäenluoma, yleiskaavapäällikkö

Työryhmä:

Mikko Suha, arkeologi FT, vastaava tutkija

Mikko Ahvonen, arkeologi, tutkija, kenttätyöt ja raportointi

Suoritusajankohta:

Heinä- ja lokakuu 2024, työ on luovutettu 8.11.2024

Kansikuva: Maisema Vihdassaarilta Rauttunselälle. Kuva: Mikko Ahvonen

Avainsanat:

Arkeologinen inventointi, Valkeakoski

© Arkkitehtitoimisto Ark-byroo oy

Sisältö

Tiivistelmä	5
1. Johdanto.....	6
1.1 Menetelmät.....	8
1.2 Esityöt	8
1.3 Maasto ja topografia.....	9
1.4 Arkisto- ja rekisteritiedot	10
2. Kenttätyöt.....	11
3. Tulokset	37
4. Kohdeluettelo.....	38
4.1 Suojeltavaksi ehdotettavat kiinteät muinaisjäännökset.....	38
Karinalho.....	38
Sydänniemi	42
Neulasaari.....	47
Niittysaari	51
Haukila	55
Niemenkärki	66
4.2 Löytöpaikat	75
Nuutalanlahti	75
4.3 Muut kohteet.....	78
Poikkiluhta 1.....	78
Satunlahti 1.....	81
Satunlahti 2.....	83
Yli-Hinkka	85
Lähteet.....	87
Liitteet	89
Liite 1, kuvaluettelo.....	89

Liite 2, karttaluettelo	91
Liite 3, Kartat tarkastetuista alueista	92

Tiivistelmä

2024 heinä- ja lokakuun aikana inventoitiin arkeologisesti Valkeakosken kaupungin ranta-alueiden osayleiskaavan päivitykseen liittyen kahdeksan päivän aikana 89 ranta-aluetta. Inventointi toteutettiin maastoinventointina kulkemalla alueet läpi ja dokumentoimalla havainnot valokuvin, sanallisesti sekä mittaamalla kohteista paikkatieto. Inventoiduilta alueilta ei ennestään tunnettu yhtään kiinteää muinaisjäännöstä. Alueilta löydettiin yhteensä kuusi uutta kiinteää muinaisjäännöstä, yksi löytöpaikka sekä neljä muuta kulttuuriperintö kohdetta.

1. Johdanto

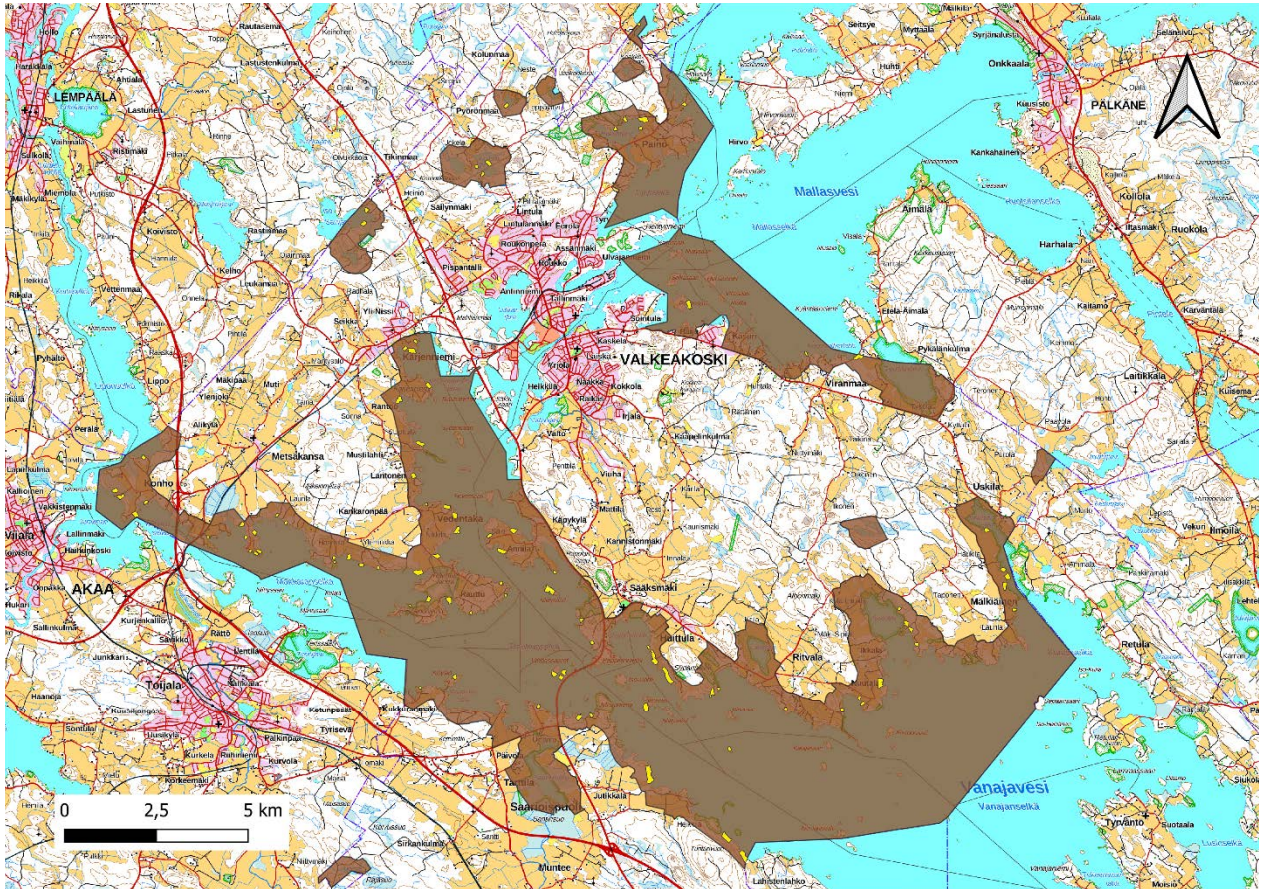
Valkeakosken kaupungin alueella on käynnissä ranta-alueiden osayleiskaavan päivitys. Pirkanmaan maakuntamuseo totesi historiallisten karttojen sekä uusien löytöjen perusteella, että kaava-alueilta on mahdollista löytää tuntemattomia arkeologisia kulttuuriperintökohteita. Tästä syystä kaavaprosessiin liittyen suoritettiin arkeologinen inventointi muuttuvan maankäytön alueilla sekä voimassa olevan kaavan rakentumattomilla paikoilla. Inventoinnin tilaajana toimi Valkeakosken kaupunki.

Tarkistettavia alueita oli määritelty kaikkiaan 91. Alueet olivat keskimääräiseltä pinta-alaltaan noin hehtaarin luokkaa, mutta kohteiden välillä liikkumiseen ja reittisuunnitteluun kului odotettua kauemmin aikaa. Kokonaisuudessaan inventoitavien alueiden ala oli noin 100 hehtaarin luokkaa. Pirkanmaan alueellinen vastuumuseo oli määrittänyt alueelta tarkastettavat ja erityistä huomiointia kaipaavat alueet. Nämä alueet olivat lähtökohtana arkeologisen inventoinnin suorittamiselle. Kaikki ennalta määritellyt alueet pyrittiin kuitenkin tarkastamaan maastossa.

Inventoinnin ajankohta keskikesällä ei ollut paras mahdollinen ranta-alueiden maastoinventoinnin tekemiselle. Havainnointiolosuhteet ja näkyvyys oli monin paikoin heikolla tasolla. Lisäksi useisiin kohteisiin oli fyysisesti mahdotonta päästä kulkemaan tiheän kasvillisuuden takia. Tästä syystä alustavasta suunnitelmasta poiketen osa inventoinnista siirrettiin syksylle (lokakuu), jolloin haastavimmat paikat pystyttiin myös tutkimaan kunnolla.

Inventoitavilta alueilta ei suoraan tunnettu aiemmin yhtään muinaisjäännöstä tai kulttuuriperintökohteita. Työn aikana tehtiin havainnot kuudesta uudesta kiinteästä muinaisjäännöksestä, yhdestä löytöpaikasta sekä neljästä muusta kulttuuriperintökohteesta.

Peruskarttaote:

Kartta 1. Ruskealla merkitty alue kuvaa osayleiskaava-alueutta. Inventoidut alueet merkitty keltaisella. Taustakartta: Paikkatietoikkuna.

1.1 Menetelmät

Inventointi suoritettiin maastotarkastuksena, jossa käytössä oli mittalaitteena Garmin GPSMAP 65 maastonavigaattorilaite. Inventoitavat alueet tarkastettiin yhteensä kahdeksan maastopäivän aikana kävelemällä alueet läpi. Arkeologisista havainnoista tallennettiin paikkatieto, ja kohteet mitattiin rullamittaa tai taittomittaa käyttämällä sekä sanallisesti. Lisäksi havainnot dokumentointiin valokuvin. Mukana maastossa oli myös maakaira, jolla pystyttiin esimerkiksi erilaisten kuoppien osalta määrittämään kairaamalla, löytyykö kuopan pohjalta tai valleistakin elinkeinoin (esim. hiilimiilut ja tervahaudat) liittyvää nokimaata tai hiiliä. Mittausdataa läpi käydessä huomattiin, ettei korkeustiedot monien kohteiden suhteen voineet pitää paikkaansa. GPSMAP antoi useissa tapauksissa jopa 10 metrin heittoa, kun lukuja verrattiin maastokartan korkeuskäyrien perusteella arvioituihin korkeuksiin. Korkeustiedot ovat siis suuntaa antavia ja räikeimpien virheiden kohdalla korkeusarvio on tehty maastokartan korkeuskäyrien avulla. Syy heittoon ei raportin kirjoitushetkellä ollut vielä selvinnyt (marraskuu 2024).

1.2 Esityöt

Esiselvitys perustui vanhojen digitaalisten kartta-aineistojen läpikäymiseen yleisellä tasolla sekä ilmakuvien, viistovalovarjostusten ja GTK:n maaperäkarttojen läpikäymiseen. Lisäksi maastotöitä varten tulostettiin ja tehtiin maastokartat. Karttojen osalta hyödynnettiin kansallisarkiston ASTIA-digitaaliarkistoa, Heikki Rantatuvan ylläpitämää historiallisten karttojen sivustoa sekä Timo Meriluodon sivustoa, josta etenkin kuninkaankartastoa hyödynnettiin. Ilmakuvien sekä rinnevarjosteen havainnointiin hyödynnettiin Paikkatietoikkuna-palvelua. Linkit edellä mainituille sivuille löytyvät tämän raportin digitaalisten liitteiden luettelosta.

1.3 Maasto ja topografia

Kaava-alueet ja inventoitavat tontit sijaitsevat Pirkanmaan maakunnan eteläosassa Valkeakoskella. Aluetta dominoivat vesistöt ovat Vanaja- sekä Mallasvesi. Vanajavesi ulottuu etelässä aina Kanta-Hämeen puolelle Hattulaan ja Hämeenlinnaan saakka. Mallasvesi yhdistyy pohjoisessa Roineen vesistöön. Alueet erottavat toisistaan Valkeakosken kanava. Lisäksi inventointi kohdistui vesistöjen suhteen Painonjärven, Korentijärven, Vähä Leppäjärven, Halkohaavanjärven ja Iso Savijärven rannoille.

Vanajavesi on osa Kokemäenjoen vesistöä. Se kuroutui Ancyclusjärvivaiheessa noin 8500 vuotta sitten omaksi altaakseen.¹ Jääkauden jälkeisen maankohoamisen jälkeen Vanajaveden luoteisosat ovat kohonneet nopeammin, kuin järven kaakkoisosat. Tästä syystä Vanajaselän kaakkoispuolella on alueita, jotka ovat kiviikauden aikana paljaana ollessaan olleet 8 m nykyisen vedenpinnan alapuolella. Monet alueen kiviikautiset kohteet ovat jääneet siis nykyisen vesirajan alapuolelle. Vanajavettä on lisäksi laskettu Lempäälän Kuokkalan kosken perkauksen yhteydessä 1850-luvulla. Laskua edeltävänä aikana Vanajaveden vesistön korkeus on ollut noin kaksi metriä nykyisen 79–80 metrin tason yläpuolella.

Kiviikautisten kohteiden suhteen potentiaaliset alueet ovat siis nykyisen rannan tuntumassa tai vesirajan alla. Varhaismetalliikaudelle tai rautakaudelle ajoittuvia rantasidonnoisia kohteita taas löytyy potentiaalisesti 1800-luvun vedenpinnan tasolta.

Ranta-alueet ovat kasvillisuudeltaan erittäin reheviä ja metsät pääosin kuusivaltaisia sekametsiä. Myös lehtomaisia kangasmetsiä esiintyy. Tutkittavalla alueella myös soiden ja kosteikkojen määrä oli huomattava etenkin aivan rantojen läheisyydessä. Vesistöhistorian ja kuroutumisen seurauksena alueella esiintyy myös turvemaita. Ranta-alueet ovat rannantuntumassa erittäin kivikkoisia ja paikoitellen rannantuntumassa on jyrkkiä kalliomuodostumia sekä rinteitä. Maaperä vaihtelee hienommasta savesta hiekkaan ja hienommasta hiekkamoreenista ja karkeampaan moreeniin.²

¹ Koivisto 2016, 5; Auer 1924, 1968

² GTK, Maankamara

1.4 Arkisto- ja rekisteritiedot

Kohteen nimi: **Valkeakoski**

Keskikoordinaatit: **Useita**

Tutkimuksen laatu: **Osayleiskaavainventointi**

Tutkimuksen toteuttaja: **Ark-byroo Oy**

Tutkimuksen tilaaja: **Valkeakosken kaupunki**

Tutkimuslupa: -

Kenttätöaika: **18-19.7.2024, 22-25.7.2024 ja 2.-4-10.2024**

Tutkitun alueen laajuus: **n. 100 hehtaaria.**

Resurssit: **8 kenttätöpäivää, yksi arkeologi.**

Löydöt: **Ei löytöjä**

Tutkimushistoria: **Inventointialueita sivuavia esim. Jussila, T. 2014, 2015**

Tutkimuskertomuksen säilytyspaikka: **Museovirasto**

2. Kenttätyöt

Kenttätyöt aloitettiin 18.7.2024 Vanajaveden etelärannan alueilta. Koko kenttätöiden aikana 18.-25.7.2024 sää oli aurinkoinen tai poutainen ja paikoitellen myös helteinen.

Tunturivuoren tonteilla ei havaittu mitään muinaisjäännöksiin viittaavaa. Tonttien rinteiden yläosassa kulki metsätie, jota pystyttiin hyödyntämään alueella kuljettaessa. Tonteille kulku oli hankalaa korkeasta heinikosta ja ojista johtuen. Lisäksi tontti oli rajattu piikkilangalla. Tonteilla kasvoi sekä istutettua metsää, että luonnon kuusivaltaista sekametsää.

Hurinniemen tontille ei päästy heinäkuussa 2024 laisinkaan, sillä alueen ympäröivät pellot olivat viljelyksessä ja Lahisten kartanon lampaat laidunsivat kartanon ja Hurinniemen tutkittavan alueen välisellä harjulla, joka oli aidattu sähköaidoin. Tästä syystä alue inventoitiin myöhemmin 2.10.2024 paremmalla menestyksellä. Alueelle päästiin lopulta kulkemaan kynnetyn pellon laitaa pitkin maanomistajan luvalla, joka sattui olemaan metsällä tullessani paikalle, ja tuli tervehtimään allekirjoittanutta haulikko kädessään. Alueella ei havaittu merkkejä muinaisjäännöksistä. Metsää oli harvennettu alueella runsaasti ja alueen lounaispuolella sijaitsi ampumapaikka. Alue kasvoi mäntymetsää ja ranta oli erittäin kivikkoista.

Noin kaksi kilometriä Hurinniemen alueesta luoteeseen sijaitsivat Sattun alueen Satunlahden rannalla olevat tontit. Alue inventoitiin 18.7.2024. Satunlahden itäisempi tontti oli lehtomaista ja harvennettua mäntymetsää. Alueelta ei havaittu mitään muinaisjäännöksiin viittaavaa.

Satunlahden läntinen tontti sijaitsee maastosta erottuvat mäen päällä sekä sen ja rannan väliin jäävällä alueella. Alueella on sijainnut ilmakuvien perusteella asutusta viimeistään 1940-luvulta lähtien ja hankealueen koillisrajalla, rannan tuntumassa oli edelleen pystyssä muutama hylätty rakennus sekä maanviljelykseen liittyvää laitteistoa. Senaatin kartassa (1899) kyseisellä paikalla ei näy rakennuksia, joten ilmiöt, rakennukset ja rakenteet ovat kokonaisuudessaan moderneja. Ilmakuvien perusteella tontti on lisäksi ollut suurimmalta osin peltokäytössä. Pellot ovat myöhemmin metsittyneet ja kasvavat tätä nykyä lähinnä koivua. Tontin ulkopuolelta havaittiin myös rajamerkki, joka on todennäköisesti tontin rajaa kuvaava, mutta jonka selkeää funktiota ei onnistuttu vanhojen karttojen avulla määrittämään. Tästä syystä rajamerkki esitetään muuna arkeologisena kohteena.

Kuva 1. Satunlahden läntisemmällä tontilla sijaitsi 1900-luvun asutukseen liittyviä jäännöksiä.

Visavuoren alueen tontti sijaitsee kilometrin päässä Satunlahden läntisemmältä tontilta itäluoteeseen. Alue oli huomattavan kivikkoista ja paikoitellen vaikeakulkuista, etenkin tontin pohjoispuoli. Tontti sijaitsee Vanajaveteen rannan vieressä erittäin jyrkästi laskevalla rinteellä. Tontti on pääosin mäntykangasta. Tontilla ei havaittu muinaisjäännöksiä.

Köysiön alueet sijaitsevat kaksi kilometriä Visavuorelta itään. Itäisempi Köysiön niemen päässä sijaitseva alue oli rehevää sekametsää, jossa ei havaittu mitään muinaisjäännöksiin viittaavaa. Köysiön tontista 900 metriä lounaaseen sijaitsee Pyykkikarin tontti, joka on pitkälti harvennettua sekametsää. Täälläkään ei havaittu mitään merkkejä ihmistoiminnasta.

19.7.2024 inventointipäivä aloitettiin Vanajaveden Konhonselän pohjoispuolella sijaitsevan Konhon alueen tonteista. Inventointi aloitettiin Konhon Saarelan tonteista. Eteläisempi tontti on kosteaa lehtoaluetta, jonka keskellä sijaitsee pieni pelto. Tähän liittyen pellon reunassa, metsän puolella havaittiin moderni ja sortunut lato. Saarelan pohjoisempi tontti sijaitsee Väänteenkorven suon länsipuolella. Tontti laskee länteen Konhonselälle ja on harvaa sekametsää. Kummaltakaan Saarelan tonteista ei havaittu mitään muinaisjäännöksiin viittaavaa.

Noin 600 metriä Saarelan tonttien itäpuolella sijaitsi koillis-kaakkosuuntainen tontti pellon eteläpuolella. Alue on erittäin kivikkoista hakkuuaukeata, jossa ei havaittu muinaisjäännöksiä. Edellä

mainitun tontin lounaispuolella, noin 300 metrin päässä sijaitsee kaunis tontti, joka on pääosin hoidettua nurmialuetta, josta avautui hieno näkymä Konhonselälle. Tontilla on jo mökki sekä siihen liittyviä muita rakennuksia sekä laavu. Tontin pohjoisosa on synkähköä kuusimetsää. Havaintoja muinaisjäännöksistä ei tehty.

Konhon alueen viimeinen tontti sijaitsee Konhon pohjoispäässä Haaviston tilan päärakennuksesta 150 m koilliseen. Alueelle oli todella vaikea päästä, sillä auto piti jättää noin 500 metrin päähän ja alueelle mentäessä täytyi kulkea savisen ja kostean pellon yli, ylittää muutama leveä oja sekä tehdä taivalta yli metrin korkuisen nokkosta ja heinää kasvavan pellon yli, jossa hankealue myös suurilta osin sijaitsee. Havainto-olosuhteet olivat kasvillisuuden vuoksi heikot, mutta mitään muinaisjäännöksiin liittyvää ei havaittu.

Kuva 2. Konhon Haaviston tilan viereiselle tontille pääsy oli kasvillisuuden takia haastavaa.

Mommonlahden tontti sijaitsee 200 metriä 3044-tien itäpuolella, Haukisaaren ja Pitkämoisionmäen väliin jäävän lahden perällä. Kasvillisuus oli tontilla runsasta ja tontti on suurimmaksi osaksi niin alavaa, ettei alueella pystynyt liikkumaan jalan. Alue on kivikkoista ja aluskasvillisuus runsasta. Kasvillisuus on yleisesti lehtomaista. Tontilta ei tehty havaintoja muinaisjäännöksistä.

Kuva 3. Mommonlahden tontti kuvattuna itään.

Inventointeja jatkettiin Poikkiluhtan alueella. Poikkiluhta on noin kilometrin pituinen Makkaranselälle työntyvä niemi. Alueella sijaitsee yhteensä kuusi tutkittavaa tonttimaata. Alueelta pystyttiin tutkimaan 19.7.2024 vain neljä aluetta, sillä kahdella tontilla kasvillisuus oli niin tiheää, ettei havainto-olosuhteiden takia tutkimisessa olisi ollut järkeä.

Ensimmäinen inventoitu alue sijaitsee niemen keskivaiheella. Tontti sijaitsee itään Metsäkansanlahteen laskevalla rinteellä kahden peltoalueen välissä. Tontin kaakkoispuolella noin 30 metrin päässä tontin rajasta on asutusta. Rinteeltä havaittiin tien perustus (kuva 4), joka hahmottui luonnon kivistä ladottuna tasona rinteen alapuolelta katsottaessa. Pituutta tienperustuksella on noin 10 metriä. Tie kulkee rinteen yli pelloilta toiselle ja liittyynee peltojen viljelyyn. Tien pohja ei erotu vanhaoissa tai nykykartoissa. Pellot taas ilmestyvät karttoihin vasta 1900-luvulla, joten ilmiö ei todennäköisesti ole kovinkaan vanha. Rinteen alapuoli on hyvin kivikkoisen.

Kuva 4. Poikkiluhdan alueelta havaittu tien perustus.

Edellisestä kohteesta noin 150 metriä lounaaseen sijaitsee seuraava inventoitava tonttialue. Alueelta on näköyhteys lännessä sijaitsevalle Mommonlahden inventoidulle tontille. Tontti on hoitamaton kostea sekametsää. Alueen koillispuolinen mäki on puustoltaan harvaa, mutta kasvillisuus ja puusto tihenee rinnettä rannalle päin laskeutuessa. Alueella ei havaittu arkeologiaa.

Loput alueen inventoitavat kohteet sijaitsevat Poikkiluhdan niemen kärjessä. Alueet jaettiin itäiseen, keskimmäiseen ja läntiseen tonttiin. Läntisin tontti oli niin sankan kasvillisuuden peittämä, ettei alueelle pääsy heinäkuussa. Alue tutkittiin kuitenkin 3.10.2024. Tontti on erittäin kivikkoinen ja vetinen ja tontilla havaittiin monia siirtolohkareita. Mitään arkeologisesti erityistä ei tontilta havaittu.

Keskimmäinen Poikkiluhdan kärjen kohde on edellisen lailla hyvin kivikkoinen ja tälläkin tontilla on runsaasti suuria siirtolohkareita ja kivikkoja. Kasvillisuus oli kuitenkin harvempaa ja alue päästiin tutkimaan. Tontin itäpuolella sijaitsee mökkitontti, jonka muovinen vesiputki kulki ainakin vielä heinäkuussa osittain inventoitavan tontin kautta Vanajaveteen. Lisäksi tontin rannan tuntumaan on tehty muutamia nuotiopaikkoja, joita varten kiviä oli siirrelty ja kasattu. Arkeologiaa ei kuitenkaan havaittu.

Itäisin tontti sijaitsee eteläisen ja pohjoisemman mökkitontin väliin jäävällä alueella. Tontin länsipäässä sijaitsee peltotilkku, jonka itäpäässä rinne laskee Vanajan suuntaan. Rinne jatkuu tontin eteläosassa Vanajaveteen asti. Alueella oli runsasta pajukkoa ja alue on kivikkoista. Arkeologisia ilmiöitä ei havaittu. Poikkiluhdan pohjoisin tontti sijaitsee niemen itäpuolelle kääntyvän rannan pohjoispuolella. Heinäkuussa alue kasvoi erittäin korkeata heinää, nokkosta sekä pajukkoa, joten inventointi suoritettiin lopulta 3.10.2024. Alueen itäisimmillä alueilla puusto on istutettua kuusimetsää. Ranta on hyvin ruovikkoinen, eikä järvelle näin ole suoraa näkymää. Alueelta ei havaittu arkeologiaa.

Seuraavat inventoidut tontit sijaitsevat Metsäkansanlahden koillispuolella. Eteläisemmän tontin pohjoispuolella sijaitsee hakkuuaukea, joka rajautuu inventoitavaan tonttiin. Tontti on rantaan laskevaa jyrkkää rinnettä ja rinne on lähes kauttaaltaan pimeää kuusimetsää ja kivikkoista. Kulku tontilla oli tästä syystä haasteellista. Kiinteitä muinaisjäännöksiä ei havaittu.

Seuraavaksi inventoitiin alue, joka sijaitsee inventoitavien tonttien väliin jäävän mökin pohjoispuolella. Alue maastonmuodoiltaan samantapainen kuin eteläisempi tontti: jyrkkää rinnettä, synkkää kuusimetsää ja lähes koko alue kivikkoista. Ei merkkejä kiinteistä muinaisjäännöksistä.

Seuraava alue sijaitsee linnuntietä noin 1300 metriä edellisestä kohteesta kaakkoon Ukonniemen itäpuolen rannoilla. Pohjoisempi inventoitava alue sijaitsee Mäntylahden perällä (kuva 5). Alueella on kaadettu puustoa ja tehty harvennusta. Ranta-alue on hyvin kivikkoista. Alueen ranta on hiekkapohjainen ja kivikaudelle potentiaalinen, joten rannalla pyrittiin tekemään silmämääräistä pintapöimintää. Mitään kivikauteen viittaavaa ei kuitenkaan havaittu.

Eteläisemmän tontin eteläpuolella sijaitsee luonnonsuojelualue, johon tontti myös eteläpäästä rajautuu. Luonnonsuojelualueen puoli sijaitsi hieman muuta maastoa korkeammalla olevalla mäellä. Tästä tontti laski Mäntylahdelle päin. Rannantuntumassa on suuri huomiota herättävä siirtolohkare. Mitään arkeologiaan viittaavaa havaintoa ei tehty.

Seuraavat tontit sijaitsevat lahden vastarannalla. Ensimmäinen, läntisin tonteista sijaitsee Hannunlahden itäpuolella. Alue kasvoi tiheää pajukkoa ja alue on kauttaaltaan melko kivinen. Rannan tuntumassa maa muuttui kosteaksi ja vetiseksi. Havaintoja kiinteistä muinaisjäännöksistä ei tehty.

300 metriä Hannunlahden tontista kaakkoon sijaitsee keskimäinen inventointialue. Alueen itärajalla maasto on avointa, sillä voimalinja kulki alueen läpi. Vanha rantatörmä mukailee nykyistä rannanmuotoa, muodostaen loivan rinteen, joka kulkee hankealueen läpi (kuva 6). Tontin itärajalta 66 metriä lounaaseen havaittiin 1600–1700-luvun rajamerkki, jonka tiedot on eritelty tarkemmin raportin havaintoja koskevassa erillisessä liitteessä.

Itäisin tonttialue sijaitsee tonttien väliin jäävän pellon ja idässä vastaan tulevan mökkialueen väliin jäävällä alueella. Tontti on melko tasainen topografialtaan, valoisa ja paikalla kasvaa harvaa sekametsää. Kiinteitä muinaisjäännöksiä ei havaittu.

Junninlahden inventitava tontti sijaitsee 1000 metriä edellisestä kohteesta itään, Junninlahden pohjoisrannalla. Alue on vehreää ja avointa sekametsää, jossa oli hyvin runsas ja tiheä aluskasvillisuus. Tontin länsipäässä havaittiin vanha hylätty mökki (kuva 7) ja maastosta pystyi juuri ja juuri erottamaan edelleen sinne johtaneen tien, joka kasvoi tätä nykyä 1 m korkuista nokkospeltoa. Arkeologiaa alueella ei havaittu.

Kuva 5. Junninlahdella havaittu hylätty mökki kuvattuna lounaaseen.

Junninlahdesta 500 metriä linnuntietä koilliseen sijaitsee seuraava kohde, joka inventoitiin 22.7.2024. Alue rajautuu lännessä niittyyn, pohjoisessa mökkitiehen, idässä Apinlahteen. Tontin keskellä on muusta maastosta korkeammalle kohoava mäki. Tontti kasvaa sekametsää. Ei mitään kiinteään muinaisjäännökseen tai muuhun kulttuuriperintöön viittaavaa.

Seuraavaksi inventoitiin Rauttun aluetta. Rauttun itäisimmässä päässä sijaitsee kaksi inventoitua aluetta. Eteläisempi, Nälkälänsaaren lounaispuolella, mantereella sijaitsevalta alueelta löydettiin 1900-lukuisen kevytrakenteisen rakennuksen kivijalka (kuva 8). Lisäksi etenkin niemen aluetta on koristeltu ladotuvin kivin ja erilaisin istutuksin, jotka viittaavat siihen, että alueella on ollut ihmistoimintaa. Niemenkärkeen johtaa lisäksi tie. Mitään kiinteään muinaisjäännökseen viittaavaa ei kuitenkaan havaittu.

Kuva 6. Nälkäsaaren lounaispuoliselta tontilta löydetty modernin rakennuksen kivijalka.

Nälkäsaarelta kilometrin verran linnuntietä lounaaseen sijaitsee Otonsaaren inventoitava tontti. Inventoitava alue rajautuu ympäröivää maastoa korkeammalle mäelle, jota kiertää tiet joka suunnasta. Maasto alueella on lehtipuuvaltaista. Kasvillisuutta oli runsaasti, mutta muuten havainto-olosuhteet olivat hyvät. Paikalta ei löytynyt mitään kiinteään muinaisjäännökseen viittaavaa.

Vedentaan inventoitaviksi määritetyt alueet tarkistettiin kahden tontin suhteen 22.7.2024. Pohjoisin Paskolahden itäpuolelle jäävä alue osoittautui suurimmaksi osakseen kivikkoiseksi avohakkuualueeksi. Tontti on pohjoiseen päin avautuvalla rinteellä, joka laskee järveen päin. Tontilta ei havaittu mitään poikkeavaa. Tontin eteläpuolinen inventoitavaksi määritelty alue sijaitsee Paskolahden eteläpuolella.

Alueella pohjoispuolella sijaitsee hylätty mökkitontti hylättyine rakennuksineen. Maasto on alueella melko tasaista ja avointa, ja tontti oli valoisa. Pääosin alue on vehreää sekametsää.

Eteläisin alue inventoitiin vasta 3.10.2024, sillä alueelle kulku heinäkuussa oli liian haasteellista kasvillisuuden takia. Alueelta havaittiin LIDAR-aineiston perusteella ketjumainen ilmiö, joka kulki inventointialueen pohjoisrajan tuntumassa. Tämä osoittautui kuitenkin säännöllisen kokoisiksi maakasoiksi, jotka oli kasattu järveen laskevaa ojaa tehdessä. Aluetta dominoi kallioinen mäki, jota ympäröivät jyrkät ja jylhät kallionseinämat. Kalliosta on lohkeillut irti ainesta ja näiden lohkeamien väleihin on syntynyt pieniä luolia. Tontti vaikutti siltä, että alueella on todennäköisesti jonkinlaista ihmistoimintaa ollut pitkään. Kallion huippu on varmasti ollut oiva paikka järven vesiliikenteen seuraamiseen ja tarkkailuun, mutta mitään merkkejä vanhemmasta ihmistoiminnasta tai kiinteistä muinaisjäännöksistä ei kuitenkaan alueelta havaittu. Metallinpaljastimien järjestelmällinen käyttö voisi tuottaa parempia tuloksia alueen inventoinnissa.

Kuva 7. Näkymä Vedentaan eteläisimmältä inventoitavalta alueelta itään. Niemen kärjessä on korkea kallioinen mäki, jonka päältä kuva on otettu.

Kuva 8. Vedentaan eteläisimmältä inventoitavalta alueelta löydetyin pienen luolan suu.

Vedentaan Lepsänlahden etelärannalla sijaitsee seuraava kohde. Alue on pääasiassa avointa kivikkoista sekametsää, josta ei tehty mitään arkeologisia havaintoja. Edellä mainitusta kohteesta 800 metriä pohjoiseen sijaitsee seuraava kohdealue, joka on Ihamonlahden rannalla. Kohde inventoitiin 3.10.2024. Alueen pohjoisosa on istutettua ja kuivaa sekä harvennettua kuusimetsää. Eteläpuoli valotonta sekametsää, joka rajautuu suojaisaan rantaan. Ei merkkejä kiinteistä muinaisjäänneksistä.

Monnanlahden eteläpuolella sijaitseva tontti tarkistettiin 22.7.2024. Alueen eteläosa rajautuu viljeltyyn peltoon. Inventoitava alue sijaitsee melko loivasti järveen laskevalla rinteellä. Alue on kasvillisuudeltaan vehreää sekametsää, jossa oli runsas aluskasvillisuus. Rannalta avautuivat kauniit maisemat Vanajavedelle. Kiinteisiin muinaisjäänneksiin viittaavia havaintoja ei alueelta tehty.

Toinen inventoitavaksi määritelty kohde, joka jäi tarkistamatta on Koivusaaren alue Rantoossa. Aluetta ei oltu määritelty inventointikartoille heinäkuun inventoinnissa ja lokakuussa tehdyn inventoinnin toisen osan kenttätöiden aikana huomattiin, että alue on todella saari. Tästä syystä pääsy alueelle oli epävarmaa ilman venettä. Lisäksi alueen lähelle ei kulkenut tietä, joten kävelymatkasta olisi tullut hyvin pitkä. Edellä mainituista syistä alue jäi inventoimatta.

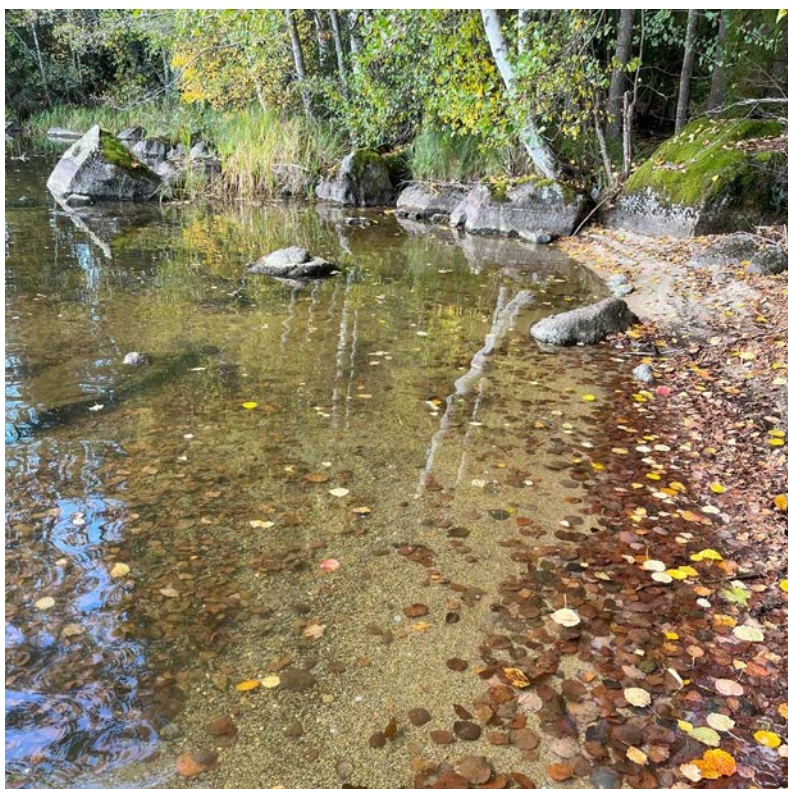
Rantoon Liuttulanlahdella sijaitseva alue inventoitiin 3.10.2024. Aluetta rajaavat länsipuolelta pellot ja pohjois-, etelä- ja itäpuolelta Vanajavesi. Kärjenniemen alueelta on aiemmin tehty rantahiekalta kivilautisia löytöjä, joten inventoitavilla alueilla pyrittiin kulkemaan myös rantavedessä, etenkin kun lokaan inventoinnin aikana Vanajaveden pinta oli melko matalalla. Liuttulanlahdella ranta on kuitenkin hyvin mutainen ja lietteinen, joten rantavedessä ei pystytty kulkemaan. Alue on melko tiheää lehtipuuvaltaista sekametsää ja paikoitellen erittäin kivikkoista. Alueen itäkärjessä sijaitsi ympäröivästä maastosta erottuva moreeninen mäki (kuva 11), jonka huipulla on kuoppa, johon on ladottu tuoreen näköinen nuotio, jossa oli vielä hiiliä jäljellä edellisestä poltosta. Havaintoja kiinteistä muinaisjäännöksistä ei inventointialueella tehty.

750 metriä edellisestä alueesta koilliseen sijaitsee Löyttynkallio-nimisen kallioalueen länsipuolella seuraava inventoitava alue. Alue inventoitiin 22.7.2024. Alue on harvennettua avointa sekametsää. Mitään muinaisjäännöksiin viittaavia havaintoja ei tehty.

Ali-Nissin Mettön alueelle sijoittui kolme kohdetta. Alue inventoitiin vasta 3.10.2024, sillä helpoin reitti tonteille on viljelyssä olevien peltojen poikki. Lounaisin inventointialue osui suurimmaksi osaksi pellolle, eikä tältä alueelta havaittu mitään poikkeavaa. Kaakonkärjen länsipuolen alue on topografialtaan rannalle hyvin jyrkästi laskevaa kivikkoista sekametsää. Alueen itäisimmät rannat osoittautuivat pyöristyneistä kivistä ja karkeasti hiekasta koostuvaksi hiekkarannaksi, jossa on helppo kulkea rannanmukaisesti (kuva 12). Kairattaessa hiekan alta paljastui harmaata mutaa/lietettä. Inventoidessa ei tehty löytöjä, eikä kiinteitä muinaisjäännöksiä havaittu.

Kuva 9. Liuttulanlahden itäpäässä sijaitseva moreeninen mäki.

Kuva 10. Kaakonjärjen inventointialueen rantaa.

23.7.2024 tarkastukset jatkuivat Uskilan ja Mälkiäisen kylien alueella. Alue sijaitsee Sääksmäen kirkosta 10 kilometriä itään. Ensimmäinen inventoitava tontti sijaitsee Luukonperän lahden lounaisrannalla. Alue rajautuu etelässä viljeltyihin peltoihin ja tontin eteläosa on hakkuuaukeaa. Maasto on kivikkoista ja havainto-olosuhteet olivat inventoinnin kannalta heikot kasvillisuuden takia. Alue on pääosin lehtoa runsaine aluskasvillisuuksineen, mutta myös muutama kuusi esiintyy siellä täällä. Alueelta ei havaittu kiinteitä muinaisjäännöksiä.

Seuraava tarkistettu alue sijaitsi Haukilan kartanon päärakennuksesta 500 metriä kaakkoon, pienehkön lahden koillisrannalla. Alue rajautuu laajaan peltoalueeseen, jonka pohjoispuolelle tarkistettava alue jää. Alueen keskellä on korkeampi mäki, jonka rinne laskee Uskilanlahteen päin. Metsä on tyypiltään lehtoa. Paikalla kasvaa lisäksi erilaisia kulttuurikasveja, jotka indikoivat asutuksesta. Mäen etelärinteestä löydettiin suuren kiven vierestä kuoppa, joka tulkittiin nauriskuopaksi. Rinteen pohjoispuolella taas havaittiin rannan tasaisella osalla erilaisia kivimuodostelmia, jotka näyttivät ihmisten tekemiltä. Lisäksi alueella havaittiin maanpinnalla palanutta savea sekä tiilimurskaa. Pohjoiseen laskevan rinteen yläpäässä havaittiin lisäksi jonkinlaisen rakennuksen tai kellarin perustus (kuva 13). Tarkemmat tiedot havainnoista raportin havaintoja koskevassa liitteessä.

Kuva 11. Uskilanlahden länsirannalla havaittu kivirakenne.

Seuraava inventoitava alue sijaitsee edellä mainitusta noin 100 metriä etelään. Maasto kohoaa rannalta pelloille päin ja kasvillisuutta oli runsaasti ja paikoitellen kulkeminen oli hyvin vaikeaa kivikkojen sekä kaatuneiden puiden takia. Alueelta ei havaittu kiinteisiin muinaisjäännöksiin viittaavia ilmiöitä.

Seuraava alue sijaitsee edellisestä noin 100 metriä etelään. Kaikki alueet kuljettiin läpi samalla kertaa 23.7.2024. Alue kohoaa länsiosiltaan ympäröivää maastoa korkeammalle ja metsätyypiltään alue on mäntykangasmetsää. Alue rajautuu etelässä peltoihin. Mitään kiinteisiin muinaisjäännöksiin viittaavaa ei havaittu.

Vainio-Seppälän tarkistettava tontti sijaitsee edellisestä inventointialueesta 500 metriä etelään. Alue rajautuu lännessä peltoon. Tontti on kosteaa lehtomaista aluetta, jossa havainnointiolosuhteet olivat huonot, eikä alueella ollut helppoa kasvillisuuden takia liikkua. Mitään kiinteisiin muinaisjäännöksiin viittaavaa ei havaittu.

Seuraava kohde sijaitsee Uotilan kylästä 700 metriä länteen, Suolahden itärannalla. Tontti on hyvin ryteikköinen ja vaikeakulkuinen ja topografialtaan melko tasainen, mutta hyvin kivikkoinen. Ei mainittavia arkeologisia havaintoja. Tästä 500 metriä pohjoiseen sijaitsee Oitinsaaren itäpuolella olevat tontit, jotka rajautuvat Oitinsaaren kärkeen kulkevan mökkitien etelä- ja pohjoispuolelle. Alueet olivat heinäkuussa niin tiiviin kasvillisuuden peittämiä, että alueet inventoitiin lopulta 4.10.2024. Eteläisempi tontti kasvaa rannanläheisyydessä lehtipuita ja maa on melko kosteaa. Alue on lisäksi kivikkoista. Itäpuolinen osa tontista on hieman pimeää istutettua kuivaa kuusimetsää. Havaintoja kiinteistä muinaisjäännöksistä ei tehty. Tontin pohjoispuoli on eteläpuolen tapaan hyvin ryteikköistä sekametsää sekä runsaan aluskasvillisuuden omaavaa lehtoa. Tontin pohjoispuolelta avautuivat hienot näkymät Suolahdelle. Tontti on myös muihin inventoituihin tontteihin verrattuna poikkeuksellisen kivetön ja tasainen. Merkkejä muinaisjäännöksistä ei havaittu.

300 metriä Oitinsaaren pohjoisemmasta tontista pohjoiseen sijaitsee seuraavaksi inventoitu alue. Alueelle on erittäin hankala päästä. Alueen itäpuoli on hakkuuaukiota, jonka läpi kulkee voimalinja. Alue kasvoi tieheää pajukkoa ja yli metrin korkuista heinikkoa (kuva 14). Havainto-olosuhteet olivat monin paikoin olemattomat, etenkin hakkuuaukion puolelta. Tarkastettavan alueen lounaisosa on kosteikkoa ja pimeää kuusimetsää. Havainto-olosuhteet olivat siis heikot, mutta mitään arkeologiaa alueelta ei havaittu.

Seuraavat kohteet sijaitsivat Nuutalankylän ympäristössä Suolahden länsirannalla. Ensimmäinen alue on Pennankärjen eteläpuolella. Havainto-olosuhteet olivat alueen itäpuolella etenkin ranta-alueilla hyvin heikot kasvillisuuden takia. Peltojen vierustan rinteillä metsää on harvennettu. Muinaisjäännöksiin viittaavia havaintoja ei tehty.

Edellisestä 500 metriä lounaaseen sijaitsee kaksi inventoitavaa aluetta Nuutalanlahden itärannalla. Pohjoisemman tarkistettavan alueen pohjoispuolella, aivan sen vieressä sijaitsee Rekolan rautakautinen muinaisjäännösalue (MJT: 1000045221). Alueen pelloilta on tehty metallinilmaisoin löytöjä. Alue oli

inventoitu vuonna 2022, jolloin mitään kiinteään muinaisjäännökseen viittaavaa ei löydetty. Alueen länsipuolella sijaitsee yksityinen venesatama, jonne kulku on estetty puomilla. Inventoitu alue on hyvin tiheää lehtoa, jossa kulkeminen oli erittäin hankalaa ja havainto-olosuhteet olivat melko heikot. Mitään kiinteään muinaisjäännökseen viittaavaa ei havaittu.

Kuva 12. Suolahden itäpuolella sijaitsevalle inventoitavalle alueelle oli hankala päästä kasvillisuudesta johtuen.

Eteläisempi tontti sijaitsi edellisestä 100 metriä etelään. Alueen koillisosa sijaitsi kesannolla olevalla pellolla. Tontin lounaisosa taas laskee pellolta jyrkästi Nuutalanlahdelle päin. Rinteen alapuolinen alue oli kosteaa pajukkoista lehtoa. Mitään arkeologiaa alueelta ei havaittu.

Nuutalanlahden länsipuolella sijaitsee Oitin tarkistettava alue. Alueen läpi kulkee peltokaistale, jonka itä- ja länsipuolelle jäävät pienet kaistaleet, jotka kasvavat lehtometsää. Alueelta ei tehty havaintoja muinaisjäännöksistä.

Tervattun inventoitu alue sijaitsee helkavuoren eteläpuolella. Alue sijaitsee noin 1500 metriä Oitista länteen, niemen länsirannalla. Alue sijoittuu suurimmaksi osaksi niitylle ja rajautuu rannanpuolelta muihin mökkitontteihin. Niityllä ei havaittu mitään arkeologisesti poikkeavaa.

Ranta-alueiden inventointi jatkui 24.7.2024 Sydänniemen alueelta. Ensiksi tarkistettiin Sydänniemen kaakkoispuolen tontit, joista ensimmäinen Kesäniemen alue sijaitsi luonnonsuojelu alueen eteläpuolella

ja oli pääosin hyvin jyrkkää ja kivikkoista rinnettä. Ranta-alueet olivat hieman avoimempia, mutta rinne kasvoi tiheää sekametsää. Mitään viitteitä muinaisjäännöksistä ei havaittu.

Toinen alue sijaitsi 150 metriä edellisestä lounaaseen. Inventoitavan alueen itäpuolella oli mökkitontti, jonka rakennukset ja halkopinot ulottautuivat myös inventoitavan tontin puolelle. Alueella pystyi erottamaan useita eri rantavaiheita, sillä näiden aikana muodostuneet rantatörmät erottuivat selvästi. Lisäksi vanhat rantakivikot näkyivät nauhamaisena vyöhykkeenä. Rantatörmiltä ei kuitenkaan havaittu kivikauteen viittaavia löytöjä pintapoimittaessa. Myöskään rannalta ei havaittu kivikauteen viittaavia jäännöksiä. Inventoitavan alueen lounaisosassa sijaitsevan niemenkärjen keskivaiheilla löydettiin suorakulmainen 1600–1800-luvuille muotokieltensä perusteella ajoittuva rajamerkki (kuva 15), joka pystytettiin todentamaan vanhojen karttojen perusteella.

Kuva 13. Karinalhonlahden inventoidulta alueelta löydetty rajamerkki.

Inventointi jatkui Sydänniemen länsipuolisilla rannoilla. Tällä alueella sijaitsee kolme inventoitua aluetta. Kaksi eteläisempää aluetta olivat kapeita, mutta pitkiä. Eteläisin alue on pohjoisosaltaan korkeudeltaan vaihtelevaa pimeähköä sekametsää. Eteläosassa sijaitsee rannansuuntainen kapea, mutta pitkä silokallioalue. Silokallioalueen loppupäästä havaittiin kehämainen luonnonkivistä rakennettu mielenkiintoinen kivrakenne (kuva 16), jonka funktio on epäselvä, mutta kyseessä saattaa olla

kalastukseen liittyvän majan tai väliaikaisen suojapaikan perustus. 1800-luvulla ja tätä ennen rakenne on ollut hieman järvenpintaa ylempänä. Rakenteen tarkemmat tiedot löytyvät raportin havainnot-osiossa.

Kuva 14. Sydänniemen länsirannalta, kallioharjanteen eteläpuolelta löydetty kivirakenne.

Sydänniemen länsirannan keskimäinen inventoitu alue sijaitsee pääosin mökkitien ja rannan välisellä alueella. Alue on pimeää sekametsää, ja maasto kohoaa jyrkästi mökkitielle. Alueella sijaitsee muutamia siirtolohkareita. Mitään arkeologiaan liittyviä havaintoja ei tehty. Pohjoisin inventoitava alue sijaitsee Leppäkarin eteläpuolisen lahden etelärannalla, ja on laajuudeltaan hyvin pieni. Tontti on tasainen ja sillä kasvaa pääosin lehtipuita. Tontilla ei havaittu mitään poikkeavaa.

Inventointi jatkui 24.7.2024 Sääksmäen Pappilanniemen länsirannalla. Ensimmäinen kohde sijaitsi 1300 metriä Sääksmäen kirkolta lounaaseen. Tontti sijaitsi pääosin korkealle kohoavan metsäisen mäen ympärillä. Metsä on mäntyvaltaista kangasmetsää. Alueella on tehty harvennusta ja metsätyökoneet olivat jättäneet alueelle runsaasti jälkiä ja painaumuksia. Mitään kiinteisiin muinaisjäännöksiin viittaavaa ei havaittu.

Edellä mainitusta kohteesta 600 metriä pohjoiseen sijaitsee seuraava inventoitu alue. Inventoitu alue sijaitsee Vanajaveteen työntyvän laaksomaisesti laskevan rinteiden juurella. Alueen pohjoispuolella tontti rajautuu luonnonsuojelualueeseen. Alue kasvaa kivistä kangasmetsää, eikä tontilta tehty yhtään

havaintoa muinaisjäännöksistä. Kuitenkin luoteisrajan läheisyydestä löydettiin rajamerkki (kuva 17), joka ajoittunee muotokielensä ja vanhojen karttojen perusteella 1600–1700-luvulta nykypäivään.

Kuva 15. Neulasaaren koillispuolella sijaitsevan selvitysalueen rajan vieressä sijaitseva rajamerkki.

Inventointi jatkui Annilan alueelta. Annilasta tunnetaan useita rautakaudelle sekä historialliselle ajalle ajoittuvia muinaisjäännöksiä. Alue sijoittuu 2000 metriä luoteeseen Rapolan linnavuoren Suomen laajimmasta muinaisjäännösalueesta. Alueelle tullessa huomio kiinnittyi alueen kulttuurimaisemaan, joka satoja vuosia viljeltyine peltoineen ja peltosaarekkeineen sekä laiduntavine eläimineen on maisemallisesti pysynyt melko autenttisenä näihin päiviin asti.

Annilan koilliskulman Niemenkärjen eteläpuolella sijaitsevan alueen luoteispuolella sijaitsee Annilanniemi 2 -kiinteä muinaisjäännös. Kyseessä on rautakautinen röykkiökohde. Tarkistettavan alueen rajalla kulkee rautalanka-aita, joka täytyi ylittää alueelle päästäkseen. Alue kasvaa harvaa sekametsää. Aluskasvillisuus oli muihin kohteisiin verrattuna niukkaa. Alueen eteläpuoli on kivikkoista. Kivet eivät muodostaneet selkeitä kuvioita, mutta alueesta jäi sellainen tuntuma, että koetutkimuksissa tai tarkkuusinventoinnissa alueelta olisi todennäköisesti mahdollista löytää lisää kiinteitä muinaisjäännöksiä. Hankealueen reunojen läheisyydestä paikannettiin kolme maansekaista röykkiötä, jotka todennäköisesti liittyvät maanviljelyyn, mutta joiden tyyppiä ja ajoitusta on vaikea määrittää ilman tarkempia lisätutkimuksia.

Kuva 16. Annilan Niemenkärjen inventoitavaa tonttia kuvattuna etelään.

Loput Annilan kohteet sijaitsivat alueen luoteispäässä. Ensimmäinen alue sijoittuu Saviniemen etelärannalle. Lehmät laiduntavat tontilla ja etenkin rinteiden alaosassa alue on mutaista nautojen tallomaa maata. Rinteet ja niiden päällinen alue kasvaa kivikkoista sekametsää. Alueen pohjoispuolen pelloilta on tehty metallinetsinlöytöjä ja muinaisjäännösrekisteristä löytyy Saviniemen röykkiöhautakohde aivan inventoitavan alueen pohjoisrajan vierestä. Mitään kiinteisiin muinaisjäännöksiin viittaavaa ei kuitenkaan alueelta löydetty.

Seuraava Annilan kohde sijaitsi Annilanlahden etelärannalla 500 metriä edellisen kohteen pohjoispuolella. Alue inventoitiin 4.10.2024. Alue sijoittuu suurimmaksi osaksi viljellylle pellolle ja rannalle jäävä kapea metsäinen kaistale todettiin kiviseksi, eikä muinaisjäännöksiä alueelta havaittu.

Annilan viimeinen inventoitu alue sijoittuu aivan alueen luoteispään eteläpuolelle jäävän lahden eteläpuolelle. Alueen koillisosa sijoittuu pellolle, joka on rannalta katsottuna pengerretty ja perustettu suurista luonnon kivistä rakennetulla vallilla. Rantaa on koristeltu kivistä tehdyillä pyöreään muotoon asetelluilla kivikehillä, joita havaittiin runsaasti. Pellon reunassa havaittiin lisäksi yhden rakennuksen perustukset, jonka joukosta löydettiin runsaasti tiilimurskaa. Ilmakuvien ja peruskarttojen perusteella paikalla on ollut rakennus 1900-luvulla. Tila on todennäköisesti ollut pitkään käytössä, mutta mitään selkeitä muinaisjäännöksiä ei alueelta havaittu.

Mallasjärven puolella inventoitiin vielä 24.7.2024 aikana kaksi kohdetta, jotka sijaitsevat Mallasveden etelärannalla. Kohteista itäsempi sijaitsee Kurjenkallionlahden perällä, järveen työntyvän niemen ja tämän eteläpuolisen tien eteläpuolella. Alueella kulkee useampia luontopolkuja ja alueen itäpuolella sijaitsee hakkuuaukea. Maasto on hyvin kivikkoista sekametsää. Alueen koillispuolella sijaitsee peltoaukea, jonka pohjois- ja länsipuolella inventoitu alue sijaitsee. Alueen itäpuoliset osat jäivät inventoimatta, sillä viereisellä tontilla olevan talon pihalla haukkui vapaana oleva koira, jonka kanssa pyrittiin välttämään kontaktia. Alue ei vaikuttanut kuitenkaan topografialtaan todennäköiseltä muinaisjäännösten löytymispaikalta, eikä alueelta muutenkaan löydetty mitään kulttuuriperintöön viittaavaa.

Läntinen inventoitu tontti sijaitsee 1300 metriä edellisestä länteen, Vehnälahden itärannalla. Alueella kasvoi hyvin tiheää aluskasvillisuutta ja havainto-olosuhteet olivat tästä syystä melko heikot (kuva 19). alueelta ei kuitenkaan tehty havaintoja muinaisjäännöksistä.

Kuva 17. Vehnälahden itärannalla sijaitsevan inventointialueen kasvillisuutta heinäkuussa 2024.